

Et resilient Arktis

Nordens Arktisk Program 2025-2027

Indhold

Formål og baggrund	3
Målsætninger 2025-2027	4
Støtte til samarbejder	6
Organisering og forvaltning	8
Om denne publikation	9

Denne publikation findes også som en webtilgængelig version online:
<https://pub.norden.org/politknord2025-708>

Formål og baggrund

Arktis udgør en stor del af det samlede Norden. Nordens Arktis Program har siden 1996 skabt positive resultater i Arktis med fokus på alt fra miljø og klima, sociale forhold og økonomisk udvikling. Nordens Arktis Program 2025-2027 er det tiende program i rækken. I 2026 vil programmet fejre 30-års jubilæum med et særsomt fokus på nordiske resultater skabt i Arktis igennem 30 år.

Ledestjernen for dette tiende program er **resiliens og stærke civilsamfund** i Arktis. Vi lever i dag i mere urolige tider end for blot få år tilbage. Med geopolitiske spændinger og krig i Europa – i Nordens nærområder. Med stigende udfordringer som en konsekvens af globale miljø- og klimaforandringer. Den internationale retsorden og det multilaterale samarbejde er under pres. Det påvirker os alle i Norden. Og det påvirker samarbejdet og leveforholdene i Arktis.

I de foregående år har Nordens arktiske programmer fokuseret på at fremme en bæredygtig udvikling lokalt i Arktis. Dette vil fortsat være en overordnet målsætning. Men i dag handler bæredygtighed også om modstandskraft overfor de globale spændinger og forandringer, vi befinder os i. Det kræver resiliens fortsat at sikre befolkninger, stabilitet, vækst, velstand og fremgang i Arktis. Her er det oplagt, at erfaringer og løsninger fra Arktis inspirerer andre dele af Norden og verden.

Foto: Aningaaq Rosing Carlsen - Visit Greenland

Målsætninger 2025-2027

Nordisk Ministerråds Nordens Arktis Program 2025-2027 vil have et særskilt fokus på at sikre **resiliente og stærke civilsamfund igennem nordisk samarbejde og partnerskaber i Arktis**. Dette fundament kobles sammen med Nordisk Ministerråds strategiske 2030 vision for at skabe et socialt bæredygtigt, grønt og konkurrencedygtigt Norden. Således lyder programmets 3 mål og 9 delmål:

Mål 1: Et socialt resilient Arktis

Sammen vil vi udvikle attraktive og socialt levedygtige lokalsamfund i Arktis på tværs af generationer ved at støtte initiativer der:

- delmål 1.1: Skaber dialog mellem borgere og beslutningstagere samt øger people-to-people samarbejdet mellem lokale civilsamfund, herunder oprindelige folk og børn og unge, på tværs af Arktis.
- delmål 1.2: Fremmer fysisk og mental sundhed, social sammenhængskraft og adgang til velfærdsydelser i Arktis.
- delmål 1.3: Understøtter arktiske værdifællesskaber med fokus på kultur, ligestilling og inklusion.

Foto: Rebecca Gustafsson - Visit Greenland

Mål 2: Et økonomisk resilient Arktis

Sammen vil vi understøtte udvikling af lokale erhvervsmuligheder og bæredygtig økonomisk vækst i Arktis ved at støtte initiativer der:

- delmål 2.1: Udvikler fremtidens kompetencer og arbejdskraft i Arktis med fokus på talentudvikling, kompetenceløft og uddannelse.
- delmål 2.2: Fremmer innovation og entreprenørskab i Arktis med fokus på eksempelvis selvforsyning, turisme, fødevarerproduktion, lokal madkultur og fødevarer sikkerhed i Arktis.
- delmål 2.3: Understøtter og styrker forbindelser (connectivity) på tværs af Arktis, blandt andet via øget fysisk- og digital infrastruktur.

Foto: Norris Niman -
Visit Greenland

Mål 3: Et klima og miljø resilient Arktis

Sammen vil vi fremme en grøn omstilling og arbejde for en bæredygtig cirkulær økonomi ved at støtte initiativer der:

- delmål 3.1: Skaber stabile grønne energiløsninger til lokalsamfund og erhvervsudvikling i Arktis.
- delmål 3.2: Bidrager til øget biodiversitet og en bæredygtig udnyttelse af dyreliv- og havområder.
- delmål 3.3: Øger vidensniveauet om klima- og miljøforandringerne påvirkninger på natur, infrastruktur og levevilkår i Arktis.

Foto: Magnus B Trolle -
Visit Greenland

Foto: Aningaaq Rosing Carlsen - Visit Greenland

Støtte til samarbejder

Nordens Arktis Program 2025-2027 er opdelt i to indsatser for både at kunne engagere relevante aktører i at udvikle initiativer og skabe resultater, der understøtter programmets målsætninger via en åben ansøgningspulje og samtidig udvikle tiltag igennem strategisk udvalgte prioriteringer.

1. et årligt **open call** målrettet relevante ansøgere, der kan søge om støtte til projekter indenfor programmets målsætninger.
2. **strategiske prioriteringer** initieret af Nordisk Rådgivningskomité for Arktis (NRKA) på vegne af de nordiske regeringer eller af Nordisk Ministerråds Sekretariat.

Kriterier for samarbejder

Samarbejder skal først og fremmest bidrage til udviklingen af et socialt, økonomisk og klima resilient Arktis. I vurderingen af samarbejder lægges der vægt på følgende prioriterede kriterier:

- indsatsen genererer viden, resultater og partnerskaber, der skaber innovative tilgange til målet om et bæredygtigt og resilient Arktis.
- indsatsen understøtter lokalt forankret samarbejde i Arktis.
- indsatsen skaber resultater, der hjælper med at realisere ét eller flere af de 3 mål og 9 delmål i programmet.
- indsatsen har som minimum projektpartnere fra tre nordiske lande (Norge, Finland, Danmark, Island, Sverige, Grønland, Færøerne eller Åland) og kan suppleres med en eller flere partnere udenfor Norden, for eksempel fra USA eller Canada.

- indsatsen respekterer oprindelige folks samt lokalbefolkningens rettigheder, viden og perspektiver i overensstemmelse med etiske standarder og internationale bedste praksis.
- indsatsens resultater gøres så vidt muligt offentligt tilgængelige i arktisk sammenhæng; resultater synliggøres og kommunikeres klart via populær(videnskabelig) formidling som for eksempel artikler, bøger, dokumentarer, blogs, sociale medier, foredrag, på events eller podcast.

Foto: Visit Greenland

Organisering og forvaltning

De nordiske samarbejdsministre (MR-SAM) og Nordisk Samarbejdskomité (NSK) står for den løbende koordinering af det nordiske regeringssamarbejde. Det arktiske samarbejde og Nordens Arktis Program 2025-2027 er en del af Nordisk Ministerråds internationale samarbejde under de nordiske samarbejdsministres ansvarsområde.

Nordisk Rådgivningskomite for Arktis (NRKA) bistår Nordisk Ministerråd som rådgivende organ for programmet. Administrationen af den årlige åbne ansøgningsrunde forvaltes eksternt af NAPA og Ilisimatusarfik, mens administrationen af de strategiske prioriteringer forvaltes af Nordisk Ministerråds internationale team.

For yderligere information om generelle forhold i Nordisk Ministerråds Nordens Arktisk Program 2025-2027 kan Nordisk Ministerråds Sekretariats internationale team og relevante rådgiver på området kontaktes.

Om denne publikation

Et resilient Arktis Nordens Arktisk Program 2025-2027

Politiknord 2025:708

ISBN 978-92-893-8177-2 (PDF)

ISBN 978-92-893-8178-9 (ONLINE)

<http://dx.doi.org/10.6027/politiknord2025-708>

© Nordisk Ministerråd 2024

Forsidefoto: visit-greenland (Unsplash)

Foto: Aningaaq Rosing Carlsen - Visit Greenland

Rebecca Gustafsson - Visit Greenland

Norris Niman - Visit Greenland

Magnus B Trolle - Visit Greenland

Publiceret: 24/1/2025

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Nordisk Ministerråd

Nordens Hus

Ved Stranden 18

1061 København K

www.norden.org

Læs flere nordiske publikationer: www.norden.org/da/publikationer